



TŰZVÉDELMI ELŐADÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”



TŰZVÉDELMI ELŐADÓ

Feladatok és tevékenységek

A tűz az ember számára lehet barát, de ellenséggé is válhat. Az ember civilizáció legnagyobb vívmánya volt a tűz sokoldalú felhasználásának feltárása és a hozzá kapcsolódó előnyök mind tudatosabb kihasználása. A tűz ennek ellenére maradt egy olyan elemi megnyilvánulás, amit mindig tisztelettel és nagy hozzáértéssel kellett kezelni. A tűzvész fogalomban is benne van, hogy a tűz által okozott veszedelem mindig aktuális, ezért a tűz használatának szabályozása, a tűz által okozott baj megelőzése egyre nagyobb figyelmet és szaktudást igényel. Ezen a területen van szerepe, illetve jelentősége a tűzvédelmi előadónak.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A tűzvédelmi előadó elsődleges feladata a prevenció, tehát a tüzesetek illetve a tűz által okozott károk megelőzése. A megelőzés több mozzanat összehangolását jelenti. A legfontosabb a tűz nem rendeltetésszerű használatának megakadályozása, az erre vonatkozó technikai, műszaki és humán feltételek betartása, illetve betartatása. Ebből következően a tűzvédelmi előadó gondoskodik a tűzvédelmi eszközök rendszeresítéséről az általa felügyelt területen, ilyenek például tűzcsapok felszerelése, kézi és egyéb tűzvédelmi eszközök elhelyezése, tűzvédelmi rendszabályok kidolgozása, riasztóberendezések telepítése. A technikai eszközök megléte után gondoskodik a rendszeresített műszaki eszközök bevethetőségéről, karbantartásáról, illetve mindazon eszközök műszaki állapotának megfelelő színvonaláról, amelyek a munkájához kapcsolódó területen tűzoltási célt szolgálnak.

Különös gondot kell fordítani az úgynevezett emberi tényező tűzvédelemmel kapcsolatos feladataira. Ennek első fázisa a jól megtervezett, szakszerű, az adott munkahelyre vagy területre jellemző tűzvédelmi terv kialakítása. Ennek ki kell terjednie a munkafegyelemre, a helyes technológia betartására, a preventív mozzanatokra, a tüzeset bekövetkeztekor

elvárható magatartásra, a tűzvédelmi eszközök használatára. A következő szakasz, hogy a tűzvédelmi tervben megfogalmazott prevenciós rendszereket és eszközöket, valamint a kialakított szabályokat meg kell ismertetni a munkatársakkal. Az oktatásnak egyaránt kell elméleti és gyakorlati ismereteket tartalmazniuk. Az oktatást a munkahely veszélyességétől függően évente vagy két évente meg kell ismételni. A tűzvédelmi előadó további feladata a folyamatos ellenőrzés, amely a szabályzat betartására és betartatására vonatkozik. Mindezeket a folyamatokat írásban is rögzíteni kell, tehát jelentős adminisztrációs tevékenység is van. A főbb tűzvédelmi előírásokat jól látható helyen ki kell függeszteni és a figyelmeztetések, előírások olvashatóságát ellenőriznie kell, illetve időszakosan fel kell újítani ezeket. Különösen fontos a vezetőkkel való szakmai egyeztetés, különösen új technológiák vagy új eszközök bevezetésének időszakában.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A tűzvédelmi előadó munkája során a tűz megelőzéséhez és az oltáshoz kapcsolódó anyagokat használ. Ilyenek a víz, a homok, a különböző habosító anyagok, a tűz elfojtását elősegítő gázok, illetőleg speciális vegyi anyagok.

A használt eszközök és a felsorolt anyagok jól meghatározott módon kerülnek felhasználásra a tűz megelőzése, illetve a tűz bekövetkezése esetén. A kézi és gépi tűzoltó eszközök, szivattyúk, emelők, létrák, daruk, járművek, számítógép-vezérelt automata tűzoltó-berendezések, az eszközök széles skáláját jelentik, amelyekhez legalább a kezelés szintjén értenie kell. A tűzvédelmi előadó munkájában igen jelentős az emberekkel, munkavállalókkal való kapcsolattartás, a szabályok megértetése és betartatása, pl. gyúlékony anyagok közelében a tűzgyújtási tilalom (pl. cigarettázás) betartatása. Az ellenőrzési tevékenységek során tehát különböző szakmai képzettségű munkavállalókkal kell együttműködni.

Hol végzi a munkáját?

A tűzvédelmi előadó munkahelye az a terület, ahol a tűzvédelmi feladatát el kell lássa. Ez egyaránt lehet szabad és zárt terület, ipari vagy mezőgazdasági jellegű, de lehet közterület is, mint például iskolák, kórházak, szállodák, irodaépületek. Mivel a munkahelyhez

egyaránt kapcsolódik gyakorlati és adminisztratív tevékenység. Elmondható, hogy a munkavégzése igen változatos helyszíneken folyik, kiemelhető, hogy irodai környezetben is kell dolgoznia, hiszen a tervezési, oktatási és adminisztratív tevékenység megköveteli a zárt környezetet. Az egyéb helyszínek a munkahelyek jellegétől, a gyártott terméktől, illetve a gyártási folyamatok jellegétől függ.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

A foglalkozási tevékenység során az adott területen dolgozó emberekkel tudatosan kell kapcsolatba kerülnie. Csak ilyen módon tudja személyesen is megismerni, megtapasztalni azokat a feltételeket és azokat a kockázati tényezőket, amelyeket tűzvédelmi szempontból meg kell ismernie. A másik fontos kapcsolatteremtési lehetőség a tűzvédelmi oktatás során alakul ki. Ez az oktatás egyaránt lehet nagyobb általános előadás, illetve kiscsoportos gyakorlat. A tűzvédelmi előadónak a megelőzés érdekében intenzív propaganda tevékenységet is kell folytatnia. Ezért az általa felügyelt területeken, munkahelyeken gondoskodnia kell feltűnő plakátok, esetleg rövid tűzvédelmi utasítások kihelyezéséről. A munkatársaival és az adott telephely, munkahely vezetőivel egyaránt jó kapcsolatot kell kiépítenie és segítheti a munkáját, ha az alaptevékenységhez, pl. gyártás kapcsolódó szakmai ismerete is van. E mellett a tűzvédelmi előadó külső szakemberekkel is tart fenn kapcsolatot, elsősorban a tűzoltóság munkatársaival, hiszen ellenőriztetnie vagy engedélyeztetnie kell néhány eszköz felszerelését stb. Kapcsolataira elsősorban a szakmai jellegű tevékenység, kommunikáció a jellemző.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A tűzvédelmi előadó összetett munkája egyaránt megkívánja az aktív mozgást, illetve az ülő munkavégzést. Mivel munkája elsősorban a prevenció, így a fizikai igénybevétel nem jellemző erre a tevékenységre. Ennek megfelelően átlagos fizikumot igényel, amit ki kell,

egészsítsen egy jó testi és pszichés állóképesség. Különösen fontos, hogy veszélyhelyzetekben őrizze meg nyugalmát, megfelelő döntésekre legyen képes.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A környezeti ártalmak elsősorban az adott munkahely jellemzői lehetnek, tehát például ipari területen az ott feldolgozott, illetve baleset esetén kiszabaduló vegyi és egyéb anyagok jelenthetik a legnagyobb veszélyt. Mivel a tűzvédelmi előadó munkája során nagyon eltérő anyagokkal, eszközökkel, környezeti feltételekkel találkozik, így tevékenységéhez hozzá tartozik annak felmérése, hogy szélsőséges helyzetben ezek milyen károsító hatást fejthetnek ki a környezetre. Ennek függvényében kell a különböző elővigyázatossági rendszabályok mértékét és módját meghatározni, így a pszichés stressz és a fokozott felelősségvállalás miatt kialakuló szellemi megterhelés jelenthet hátrányt.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- teljes látótér és térlátás,
- ép hallás,
- fokozott figyelem,
- együttműködés.

Kockázati tényezők a szakma gyakorlása során:

- túlmunka,
- nyújtott műszak.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A tűzvédelmi előadónak munkáját körültekintő alaposággal, lelkiismeretességgel kell végeznie. Munkája megköveteli az önállóságot, ami kielégítő szakmai tudást is jelent, valamint egy olyan szervezőképességet, amely biztosítja, hogy saját és mások munkáját képes ésszerű módon összehangolni egy feladat hatékony megoldása érdekében. Fontos az általános tanulási képesség megléte mellett a jó forma és szín érzékelés, valamint az átlagos nyelvi kifejezőképesség. Tulajdonságai közé kell tarozzon egyfajta bizalmat ébresztő nyitottság, amely a vele kapcsolatban lévő munkatársakkal való együttműködést segíti elő.

Ezen belül is kiemelhetjük a jó konfliktusmegoldó képességet, amellyel a szabálytalanságok miatt bekövetkezendő veszélyhelyzeteket képes elhárítani vagy megoldani.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A tűzvédelmi előadó munkáját legalább középfokú tanulmánynak kell megelőznie. Ezt speciális tanfolyamok, illetve esetenként felsőfokú végzettségi is kiegészítheti az adott témakörben. Tantárgyakra lebontva a középiskolában elvárható, hogy az átlagosnál jobban érdeklődön a kémia, a fizika illetve a különböző jellegű tantárgyak iránt, mint anyag- és áruismeret, vagy gyártástechnológia.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Nyitott és gyakorlati tevékenységhez kapcsolódó érdeklődés szükséges, amiben helyet kell kapnia a kreativitásnak, de éppen úgy fontos a rendszeres, alapos munkavégzés iránti igény. A terepen figyelnie kell minden apró részletre, amely a prevenciót segíti, fel kell ismerni a folyamatok szabályszerűségét, és érdeklődnie kell a szabályok pontos betartása iránt. E mellett a fokozott felelősségtudat elsősorban az emberek iránt alakul ki, amelyhez kapcsolódik a magas gazdasági érték megóvása iránti érdeklődés. A szociális, emberek iránti érdeklődés előnyös ebben a szakmában.

Szakképzés

A tűzvédelmi előadó képzés célja olyan szakemberek képzése, akik a kiemelt gazdálkodó szervezeteknél elkészítik, érvényre juttatják, és naprakészen tartják a helyi, kötelező tűzvédelmi szabályokat. Szervezik a munkavállalók tűzvédelmi oktatását, ellátják a tűzvédelemmel összefüggő adminisztrációs feladatokat, közreműködnek a munkahely tűzvédelmi szervezetének kialakításában.

Előképzettség

A képzésen való részvétel érettségihez kötött.

Képzési idő

A középfokú szakképesítést adó, iskolarendszeren kívüli képzés 20 százalékában gyakorlati oktatás folyik. Képzési idő 350 óra.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Tűzoltási és mentési ismeretek, Műszaki ismeretek, Tűzmegeelőzési ismeretek, Igazgatási ismeretek.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli részből áll.

Írásbeli vizsga tesztkérdés jellegű feladatsor, amely az alábbi szakmai feladatcsoportok ismeretanyagát öleli fel: Tűzoltási és mentési ismeretek, Műszaki ismeretek, Tűzmegeelőzési ismeretek, Tűzvédelmi igazgatás.

Gyakorlati vizsgán a vizsgázók az oktatási intézmény által a szakmai feladatcsoportokból összeállított gyakorlati feladatot oldják meg a következő tantárgyakhoz kapcsolódóan: Tűzmegeelőzési ismeretek, Tűzvédelmi igazgatás.

A szóbeli vizsgán a vizsgázók tételt húznak a belügyminiszter által jóváhagyott központi tételsorból feladatcsoportonként. A szóbeli vizsga tárgyai: Tűzoltási és mentési ismeretek, Műszaki ismeretek, Tűzmegeelőzési ismeretek, Tűzvédelmi igazgatás.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 52 8915 02

Továbbképzési, szakmai lehetőségek

A tűzvédelmi előadó képesítéssel lehetőség van a tűzvédelmi főelőadó, emelt szintű képzésen való részvételre. A tűzvédelmi főelőadó feladata munkavállalóként és vállalkozóként a tevékenységek rendszerszemléletű tűzvédelmi biztonságának önálló, szakszerű elemzése és értékelése, tűzvédelmi szempontból akár a legveszélyesebb létesítményekben is. Feladata továbbá a szükséges, illetve igényelt védelmi koncepció kialakítása, továbbá a tűzvédelmi rendszer működtetése, irányítása, nagyméretű és különösen veszélyes gazdálkodó szervezeteknél.

Egyéb kapcsolódó foglalkozások

Tűzvédelmi főelőadó,

Munkavédelmi szakember,

Egyéb védelmi szolgáltatási foglalkozások.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Tűzvédelmi megbízott,

Tűzmegeelőzési előadó,

Tűzoltókészülék ellenőr.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája). Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pírisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban. A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.